

તુવેરનું બજાર ટેકાના ભાવની આસપાસ રહેવાની સંભાવના: ખેડૂતભાઈઓ ટેકાના ભાવે

વેંચવાનો નિર્ણય લઈ શકે છે

ભારતમાં તુવેર બીજા નંબરનો કઠોળ પાક છે જે કુલ કઠોળ ઉત્પાદનમાં લગભગ ૨૦ ટકા જેટલો હિસ્સો ધરાવે છે. તુવેરનું વાવેતર મુખ્યત્વે મહારાષ્ટ્ર, ઉત્તર પ્રદેશ, મધ્ય પ્રદેશ, કર્ણાટક, આંધ્રપ્રદેશ અને ગુજરાતમાં થાય છે. દેશમાં સને ૨૦૧૩-૧૪માં ૩૧.૭૦ લાખ ટન અને ૨૦૧૪-૧૫ માં ૨૮.૧૦ લાખ ટન, જેટલું તુવેરનું ઉત્પાદન થયેલ, જે દેશના ઘણા વિસ્તારમાં નબળા ચોમાસાના કારણે ઘટીને ૨૦૧૫-૧૬ માં ૨૪.૬૦ લાખ ટન જેટલું ખુબજ ઓછું રહેલ. જેથી, તુવેરના ભાવ જે ગુજરાતની વિવિધ બજારોમાં માર્ચ, ૨૦૧૬ માં મણના રૂ. ૧૬૦૦ ની આસપાસ હતા, તે વધીને મે, ૨૦૧૬માં રૂ. ૧૬૦૦ થયા અને જુલાઈ, ૨૦૧૬ સુધી ઉંચા સ્તરે રહેલ. પરંતુ ૨૦૧૫-૧૬ ના ૩૭.૪૬ લાખ હેક્ટર વાવેતરની સામે ચાલું વર્ષે ૨૦૧૬-૧૭ ના ૫૧ લાખ હેક્ટરમાં થયેલ વાવેતરના અહેવાલ પ્રગટ થતા ઓગષ્ટ, ૨૦૧૬ થી તુવેરના ભાવ ઘટેલ છે. ચાલું વર્ષે મુખ્ય તુવેર ઉત્પાદન કરતા રાજ્યોમાં થયેલ સામન્ય વરસાદના લીધે તુવેરનું ઉત્પાદન અંદાજે ૪૨ લાખ ટન જેટલું ઊંચુ જાય તેવી શક્યતા છે.

દેશમાં તુવેરની આયાત ૨૦૧૫-૧૬ ના ૪.૬૩ લાખ ટન થયેલ છે અને કુલ કઠોળની આયાત પણ ૫૮ લાખ ટન થયેલ છે. ચાલું વર્ષે એપ્રિલ થી ઓક્ટોબર, ૨૦૧૬ સુધીમાં તુવેરની આયાત ૩.૨૪ લાખ ટન અને કુલ કઠોળની આયાત અંદાજે ૨૪ લાખ ટન થયેલ છે.

ગુજરાતમાં ચાલું વર્ષે તુવેરનું વાવેતર વધીને અંદાજે ૩.૩૬ લાખ હેક્ટરમાં થયેલ છે ને ગત વર્ષે ૨.૨૯ લાખ હેક્ટર હતું અને ઉત્પાદન પણ ગત વર્ષના ૨.૮૨ લાખ ટન થી વધીને ૩.૭૧ લાખ ટન થવાની સંભાવના છે.

સને ૨૦૧૬-૧૭ માટે, સરકારશ્રીએ તુવેરના ટેકાના ભાવ વધારીને મણના રૂ. ૧૦૧૦ (ક્વિન્ટલદીઠ રૂ. ૫૦૫૦) નક્કી કરેલ છે, જે અગાઉના વર્ષે મણના રૂ. ૯૨૫ હતા. ચાલું વર્ષ ૨૦૧૬-૧૭ માં દેશમાં કુલ કઠોળનું ઉત્પાદન (ગત વર્ષના ૧૬૫ લાખ ટન કરતા) વધીને ૨૦૩ લાખ ટન થવાનો અંદાજ છે. જે દેશની ૨૩૫ લાખ ટનની વપરાશની માંગ કરતા ઘણુ ઓછુ છે. પરંતુ ગત વર્ષનો બીન-વપરાશી જથ્થાને લીધે ભાવ નીચા રહેવા સંભવ છે. જેથી, ફેબ્રુઆરી-એપ્રિલ દરમ્યાન બજારમાં માલની વધારે આવક થવાના સમયે, ભાવ થોડા દબાણ હેઠળ જોવા મળી શકે.

ઉપરોક્ત વિગતે બજાર અહેવાલને ધ્યાનમાં લઈને કૃષિ અર્થશાસ્ત્ર વિભાગ, જૂનાગઢ કૃષિ યુનિવર્સિટી, જૂનાગઢની સંશોધન ટીમે દાહોદ માર્કેટના તુવેરના પાછલા વર્ષોના માસિક ભાવોનું વિશ્લેષણ કરેલ છે. જેના તારણ મુજબ તુવેરનો ભાવ ફેબ્રુઆરી - માર્ચ, ૨૦૧૭ માં મણના રૂ. ૯૨૦ થી રૂ. ૧૦૨૦ આસપાસ રહેવાની સંભાવના છે. આથી ખેડૂતભાઈઓ ઉપરોક્ત પરિસ્થિતિને ધ્યાનમાં રાખીને તુવેરનો સંગ્રહ ન કરતા, ચાલું બજાર ભાવે (ટેકાના ભાવે ખરીદ કરતા માર્કેટ યાર્ડમાં) વેંચાણ કરવાનો પોતાની રીતે નિર્ણય લઈ શકે છે.